

החברותא

בס"ד י"ח מנ"א פר עקב תשנ"ז

החברותא בטאון פנימי לחברים גליון מס 54

פנינים יקרים

אע"פ שהקב"ה נעלם מעיני כל חי הוא נמצא בלבבות ונגלה במחשבות. וזה ענין שכינה שהשי"ת ב"ה שוכן בשכל על דרך שכתוב "ושכנתי בתוכם" (שמות כה) (צמח ה' לצבי ה, א.)

אל חיראו וגו' ובעבור תהי' יראתו על פניכם לבלתי תחטאו (דברים ואתחנן) משה רבנו אמר לבני' לא זאת היא היראה "פן גמות" כי אין זו יראת השם, רק שתהיה יראתו דיקא "לבלתי תחטאו". (אמת ואמונה להה"ק מקאצק)

נבזה בעיניו נמאס ואת יראי ה' יכבד (תהלים טו) אם הוא נבזה בעיניו נמאס, כל שהוא חכם ומבין על עצמו ומכיר חסרונו ומצד זה נבזה בעיניו נמאס. אז מאחר שהוא מבין, מכיר ג"כ מעלות יראי ה' לכך ואת יראי ה' יכבד, משא"כ כשאינו מבין על עצמו להכיר חסרונו איך יוכל להבין מעלות זולתו לכך גם את יראי ה' לא יכבד, וק"ל. (תולדות יעקב יוסף)

לנסותך לדעת את אשר בלבבך (דברים ח, ב) והוא כי דרך האנשים הטובים בלבבותם לחשוב לאמר הלא צדיקים אנחנו וזאתה ה' בלבנו ומי יתן ובחנו ה' וינסנו כי על משמרתנו נעמוד וכו'. אך המה לא ידעו את רשעת יצרם הרע כי רע וזר הוא ובעת המבחן יפתם וגם יוכל. ומי לנו מדור המלך ע"ה כי בכל לבבו אמר לפניו בחנני ה' ונסני. אך בהבחנו פתחו ויצרו ויוכל והוא מאמרו בחנת לבי פקדת לילה וכו'. ואיך קרה לו דבר זה אם לא שטעה באיכות יצרו כי חשב יוכל לו בעת הנסיון וירא כי לא יוכל לו והכיר איכות יצרו כי רע וזר באופן שאין לאיש לבטוח בכשרונו. וזה יאמר: מה שענין על לא חמס. דע היה לנסותך לדעת את אשר בלבבך וכו'. כדי שתדע אתה בעצמך את אשר בלבבך כי אתה היית ברוטח בעצמך בטוב לבך שלא תמוט לעולם בעת אומר יתב' "מי יתן והיה לבבם זה" בעת מתן תורה כי ע"כ בא כפוי טובת השי"ת על שלא אמרו תן אתה כי בטחו בעצמם ולא ידעו כי צריכים עזר משדי. ע"כ ניסה הוא יתברך אותך כדי לדעת אתה בעצמך את אשר בלבבך וראית כי לא עמדת כאשר בכמה ענינים לא עמדו בנסיון באותה שנה.

(תורה משה אלשיך פר' עקב יעו"ש ביתר אריכות וקיצורנהו)

זכר החברותא

מצינו בגמ' (ברכות לב:) א"ר ר' חמא בר חנינא אם ראה אדם שהתפלל ולא נענה יחזור ויתפלל שנאמר קוה אל ה' חזק ויאמץ לבך וקוה אל ה'.

לכן, למרות החשך המכסה ארץ עלינו להמשיך ולהתפלל שוב ושוב לא להשבר ולא להבהל, ובודאי בסוף ישמעו תפילתינו.

בספר ערבי נחל פר' וארא וז"ל "חנני ה' כי אליך אקרא כל היום" על דרך משל לתינוק המתחטא לפני אביו אם מפצירו הרבה אי אפשר שיתאפק מלמלא בקשתו, אכן לפעמים אביו נמנע מלמלאת רצון התינוק בבקשתו כי יודע שייעף ויפסיק מלהפצירו, כי אין אותו המבוקש חביב בעיני בנו ולא יפציר בו יותר מדאי, אבל באמת אם אח"כ התינוק מפציר הרבה ואינו פוסק מהפצרתו, מוכרח אביו למלאת בקשתו, ואירע שהתינוק היה חכם ומבין ויהי בתחילת הבקשה שאביו נמנע מעשות רצונו, הבין כי אביו חושב שמא יפסיק ברגע מלהפציר, ואמר לאביו, דע לך אבי שהדבר הזה שאני מבקש ממך אפציר בך עד מאוד כי יש לי צורך בזה מאוד. וא"כ מה לך להניחני שאצטער בהפצרה מרובה ואח"כ תתן לי, טוב שתתן לי מיד ולזה אמר דהע"ה "חנני ה' כי אליך אקרא כל היום" ר"ל לא איגע ולא אייעף ואזעק ואשוע כל היום עד שבודאי תחנן אותי לכן חנני מיד ע"כ.

נלמד מזה שאל לנו להיבהל ולא להתייאש ונרבה לצעוק כל היום עד שיתקבלו שעותינו ויחיש גאולתנו בקרוב אכ"ר.

לכבוד

אייר ל"ז

יביאו לו הדברים תועלת המקווה עד שיתן את נפשו על קיומם, כי נתבהר לו היטב, שבכך תלוי עצם קיומו וחיותו.

כשתזכה להגיע למדרגה זו, ותכנס כל כוחות נפשך לשמוע בלמודים, אז יעלו ויזכרו על לוח לבך כל אותם הדברים שדברתי אליך בירושלים לעתים מאד מזומנות, ואשר אני תקוה ותפילה שלא יהיו לשוא, ללכת בהם תמיד, להיאבק ולהכניע את יסוד טבענו הרע שהוא מונע בעדנו מלהגיע אל דרך המלך ולאור באור החיים והקדושה.

ואסיים מתוך תקוה נאמנה לבשר ולהתבשר תמיד בשורות טובות, אני מצרף ברכתי שהשי"ת יהי בעזרך וישפיע עליך ברכה והצלחה בכל מעשה ידיך לבנות בית נאמן עם השראת הנפש

אכ"י

ברגשי ידידות נאמנה

אני מאשר קבלת מכתבך ואשר קראתיו בתשומת לב, ואביע תקותי הנאמנה, כי אתה מרגיש בטוב, ככל הנראה מכותלי מכתבך. ומגיע לך איחולי מזל טוב על כלולותיך עב"ג, והשי"ת ישפיע עליך בריאות טובה ורוב נחת ואושר.

והנה, אותם דברי החיזוק שאדם מצפה לשמוע מחברו, חייבים להיות אצל המבקש והמקבל, באותה הבחינה, כשאדם הולך בארץ מדבר ותקצר נפשו למים כדי להשיב את נפשו בצמא. והקב"ה מזמין לו מים חיים באיזה דרך שהוא. כך גם, אפשר שיפעלו דברי החיזוק על האדם השומע, רק אם הוא ירגיש בנפשו פנימה הצמאון לאותם דברים המסוגלים להחיות את נפשו התוהה בשימון, ומודה להקב"ה על הסיבה שהזמין לו כדי להורות לו דרך חיו ולהאיר לו במחשכים, כולי האי ואולי

בכל נפשך מאחז"ל (ברכות ס"א) אפילו הוא נוטל את נפשך. אפילו
אומר לך היצה"ר שכבר נטל את נפשך ואין לך עוד עוה"ב והנך
מרוחק לגמרי מה'. אל תאבה ולא תשמע אליו, ואהבת את ה'
אלוקיך. (כ' הרמ"מ)

יצה"ר מסמא עיניים ומדמה על דברים קלים שאין זה ביכלתו. כי
התורה העידה: כי קרוב אליך הדבר מאוד והיצה"ר מדמה העבדות
כמעט לנמנע. עפי"ז תבין שלעתיד נדמה לצדיקים כהר (סוכה נ"ב)
היינו בכדי לקבל שכר צריך להיות (העבודה) כמו שנדמה קודם
העשיה, ולרשעים נדמה כחוט השערה, מראה להם כמו שהוא באמת

לכבוד

...יפתח לך השי"ת את לבך להבין בחכמה אשר היא יראת ה' שהיא אוצרו טמון וגנוז וע"י עבודת בחינת האנוש ניתן למצאה ע"י שהוא נותן את כל לבו דעתו ונפשו להשיגה באותה מדה של בקשה וחיפוש כאדם המחפש את האויר לנשימה שהוא עיקר אפשרות חיות האדם. אשר מבלעדיו אינו יכול לחיות.

האדם המשיג השגה זאת מעצמו, שהחיים האמיתיים הם דרכי ושלבי השגת היראה, הרי כבר זכה לעשות לעצמו את ה"תרעא" וממילא יקבל את ה"דרתא", וזה עבודה של עשרות שנים, ושבע יפול צדיק וקם. והעיקר שלא להתיימש בנפילות, אלא להיפך להתגבר ולהתחזק ביתר שאת כדי להתחיל מעלה חדשה של עבודת השי"ת כדי ללכת מחיל אל חיל.

אייר תשל"ז

ואין לך דבר המביא יותר את השמחה בלב מאשר עבודה זו שבלב להשיג את היראה. כי על זה כתוב ויראת מאלוקיך, דבר המסור ללב, וכשיש יראה הוא שוכן עליך, וכשהשכינה שורה הרי זו שלימות השמחה אשר אדם יכול להשיג אם ניתן. וזהו התענוג האמיתי לחזות בנועם זיו העליון. ואשרי מי שזוכה להגיע לכך.

מקרב לב ונפש אני מאחל לך שתזכה לקבל את הדעת האמיתית לבקש את היראה עד שתגיע לשלימות "מבשרי אחזה אלוק" דייקא.

אז תכין לבך ודעתך לבקש שהשי"ת יזמין לך ויגלה לך את הזיווג האמיתי ולבנות בית נאמן בישראל מתוך רוב נחת והרחבת הדעת אמן ואמן. בכבוד רב ...

יש והאדם כ"כ רחוק מהשי"ת כ"כ שקוע בחטא עד שאינו מוצא בעצמו גם את הכח לצעוק ואף לא את היכולת לבקוע הסמטום אפילו כחודו של מחט, בחולשתו הרוחנית היא מדמה שאפילו לפתוח פתח קטן כזה אין בידו, מה יעשה אדם כזה? הרי עכ"פ הוא רוצה לעשות תשובה יבנה על רצון זה ויתחיל עכ"פ, זה המשהו שהוא יכול לעשות - יעשה ויהי מה, אם את המקצת שבמקצת שבידו לעשות יעשה בלי כל חשבונות או השי"ת מצדו יעורר את לבו האטום של האדם עד שיגיע לפתח של תשובה ממש.

(מכתב מאליהו ח"ד עמ' 77)

הרא"ש שליט"א דיבר על תפילה או לימוד ברגש, שזה גורם שהאדם יחשוב על עצמו שהוא גם כן מעורב בתוך המצוה או התפילה, בו בזמן שבעצם אין לאדם שום חלק במצוה כי הוא אין מוחלט ואינו נוקף באצבע בעצמו רק מה שמכריזין בשמים, אלא שהמצוה שייכת לאדם זה כאשר יודע שאין לו שייכות לכך והוא מבטל לגמרי או נאחו בקדושה, וממילא זה לא קשור לרגש שהאדם מתרגש שמביא לו מחשבה שהוא הוא העושה את המצוה או הלימוד בהתרגשותו. שאלתי אותו הלא נאמר על רבי עקיבא "כשהיה מתפלל בינו לבין עצמו, אדם מניחו בזוית זו ומוצאו בזוית אחרת" (ברכות ל"א) משמע מזה שכן התפלל ברגש עצום והיה קופץ מרוב התלהבות מזוית לזוית. אמר לי הרא"ש כי רבי עקיבא בעת תפילתו היה בהתפשטות הגשמיות שלו לגמרי מבלי להרגיש כלל מעצמו. רק כח אלוקי עליון הוא שהקפיץ אותו בעת תפילתו.

בהמשך אמר הרא"ש: תאמינו לי שהקב"ה שולח סיבה-סיוע לבן אדם לבלי לחטוא, וסיוע זה יותר חזק מאשר הגרויים של היצר. אלא שטחו עיניהם של הבריות לראות את האור הזה מהשמים, ונענה לו אחד מהשומעים שהוא לא מרגיש את הסיוע, הוא יודע שהיצר עושה כל מאמץ לשבר אותו שלא יוכל להתנגד לפתוייו. התחיל הרא"ש לצעוק: איך בין עלטער פון דיר, (אני יותר מבוגר ממך) ואני אומר לך שזה לא נכון מה שאתה אומר. אתה עקשן מתעקש, אדרבה, תנסה פעם להתקומם נגד היצר, אני מבטיח לך שתרגיש שהוא ממש בורח ממך. אמנם לראשונה צריכים לגרש אותו בכח לצעוק להשי"ת, אבל אח"כ תרגיש ממש בסיועו של הקב"ה, אתם מחפשים לכם "חיים קלים" זה לא הולך ככה!

ובהזדמנות שניה שדובר על כך אמר דעו לכם שהאנשים אינם שוגגים, כי האדם יכול בהחלט להיאחז בסיוע שמושיטים לו מהשמים ורק מחוסר התבוננות מתרשל האדם וכך נופל ברשת היצר, והרי זה מזיד כי יכול להינצל אל שמתעלם מכך. אמרתי לו אולי מזיד אך לא להכעיס ח"ו, אמר הרא"ש אם אחד גורם צרות לחברו או מגנה אותו לשם נקמה, הרי זה ממש להכעיס, כי אם רוצה להקניט את חברו עליו לדעת שהוא מכעיס בזה את הבורא ח"ו.

בזמן שאשתו ע"ה היתה בבית החולים במצב חמור, עוררתי לו שצריכים לארגן יום תפילה לבריאותה והחלמתה. אמר לי נכון שצריכים לעשות זאת אבל לא להזכיר אותה בפרטות לבריאותה, רק להתפלל עבור צרות כלל ישראל, והרי זה כמה שבועות שכמה מנינים יוצאים כל שני וחמישי לשדה להתפלל ולגמור את ספר התהלים. ע"ז אמרתי לו שוב אולי יותר טוב לומר כמה מזמורים בכוונה ולאט מאשר כל הספר שאולי ממהרים קצת לגמור מוקדם, והרי נאמר "טוב מעט בכוונה מהרבות שלא בכוונה" (טור ושו"ע) אמר לי הרא"ש אם יאמרו מעט תהלים, הרי יחשבו "אנו אומרים בכוונה" וזה כבר מעורב באנוכיות, להיפך אם אומרים הרבה תהלים, לא ימלט אז עס כאפט זיך אריין א ערנסטער געדאנק אויף א סעקונדע א ווארט אדער א פסוק וואס ציהלן צום פינטל" מבלי שיחשוב שהוא אומר בכוונה, ואולי זה יועיל יותר. שאלתי אבל הלא בכל זאת נאמר כך טוב מעט מהרבות, אמר לי "טוב מעט בכוונה" שזה בא מהרבות שלא בכוונה, אם אומרים הרבה יוצאת מעט בכוונה רצויה.

השמחה במעונם

מורנו ורבינו **הרא"ש שליט"א** להולדת הנין
הר"ר שמואל קלירס ומשפחתו להולדת הנכד
הר"ר משה קלירס ומשפ' להולדת הבן
הר"ר צבי ראנד ומשפ' להולדת הבת
הר"ר יחיאל פרוש ומשפ' להכנס הבן לעול המצוות
הר"ר יעקב עמית ומשפ' לנשואי הבן הר"ר אתי נ"י
הר"ר מרדכי ליברמן ומשפ' לנשואי הבת

י"ד ע"ז
 מערכת החברותא
 עדני 3
 טל: 02-5829688
 ת.ד. 5080
 ירושלים 91090